

Rokamo-Nälkämä tuulivoimahankkeen tuotantoalueen kasvillisuus- ja luontotyyppiselvitys

Päiväys	4.12.2023
Laatija	Niilo Aro
Tarkastaja	Noora Metsäranta
Projektinumero	YKK67599

4.12.2023

Sisällysluettelo

1	Johdanto	3
2	Aineisto ja menetelmät	4
	2.1 Kasvillisuus ja luontotyytit	4
	2.2 Epävarmuustekijät	4
3	Tulokset	5
	3.1 Tuotantoalueen yleispiirteet	5
	3.2 Tuotantoalueen huomionarvoiset kohteet	5
	3.3 Uhanalaiset ja rauhoitetut lajit	15
4	Yhteenveto	16
5	Lähteet	17

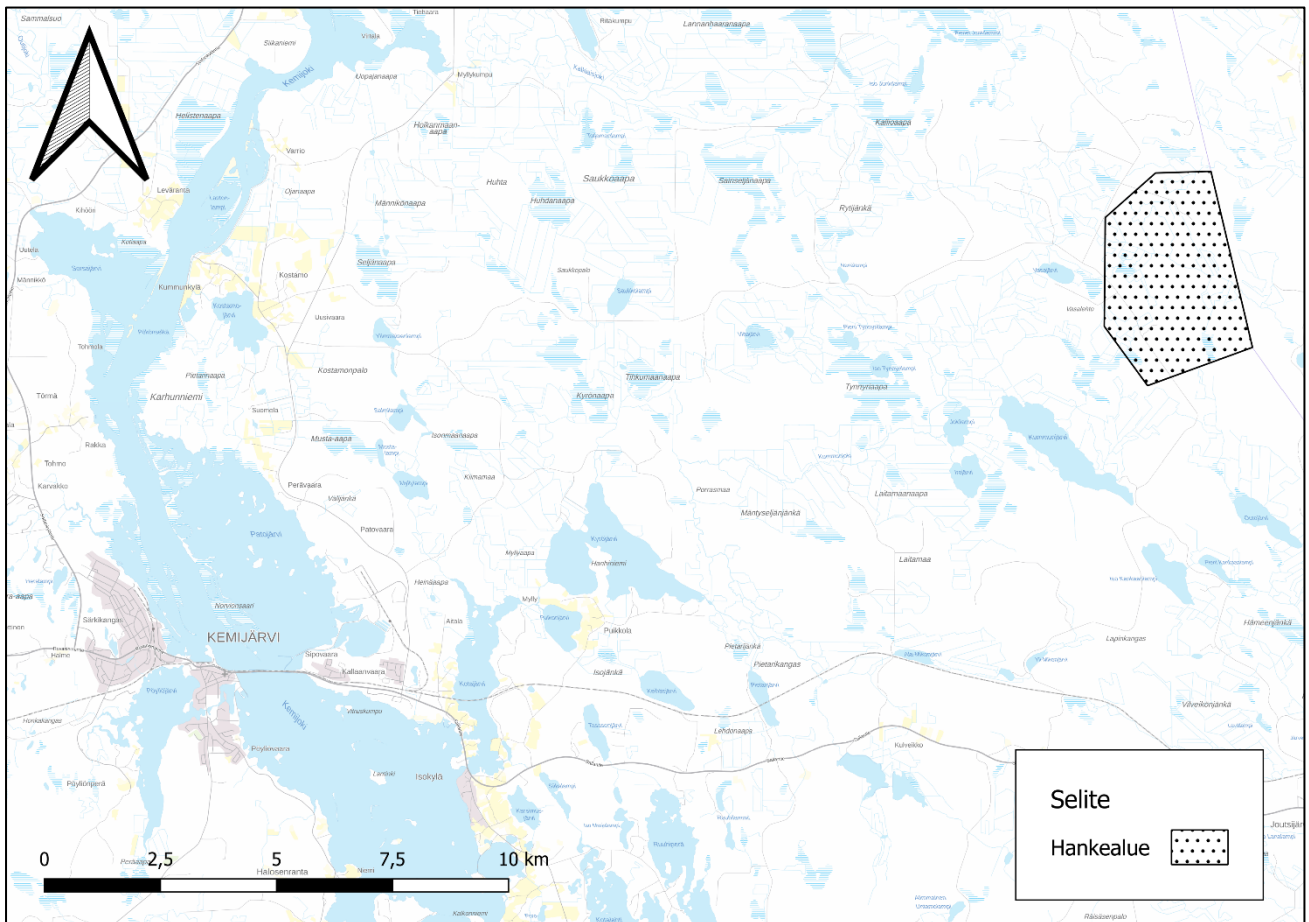

4.12.2023

Rokamo-Nälkämä tuulivoimahankkeen tuotantoalueen kasvillisuus- ja luontotyyppiselvitys

1 Johdanto

Tehtävänä oli laatia Kemijärven kaupungin alueelle sijoittuvan tuulivoimala-alueen kasvillisuus- ja luontotyyppiselvitys. Keskeistä on ymmärtää maankäytön kannalta oleellisten luontoarvojen merkitys jatkosuunnittelussa.

Kuva 1. Tuotantoalueen sijainti kartalla.

Työn tilaajana on Suomen Voima Oy. Kasvillisuus- ja luontotyyppiselvityksen maastotöistä vastasi LuK Noora Metsäranta Sitowise Oy:stä ja raportoinnista vastasi FM Niilo Aro sekä LuK Noora Metsäranta Sitowise Oy:stä.

4.12.2023

2 Aineisto ja menetelmät

2.1 Kasvillisuus ja luontotyypit

Luontoselvityksen lähtöaineistona käytettiin muun muassa Suomen Lajitietokeskuksen lajihavaintoja (aineistopyyntö käyttörajoitetuista aineistoista 10.3.2023), Maanmittauslaitoksen maastokartta- ja ilmakehu-aineistoja, ympäristöhallinnon paikkatietoaineistoja (mm. monimuotoisuudelle tärkeiden metsäalueiden (Zonation-aineisto), suojelualueiden, suojeluohjelmakohteiden ja Natura 2000-alueiden sijainnit), GTK:n paikkatietoaineistoja, valtakunnallisen metsien inventoinnin puustotietoja ja Metsäkeskuksen kuviotietoja. Ennen maastokäyntejä tehtiin valtakunnallisen metsien inventoinnin metsävaratietoihin perustuva kasvupaikkatulkinta sekä ilmakehu-, maastokartta- ja puustotulkinta, johon verrattiin maakunnallisen ja valtakunnallisen Zonation-aineiston arvoja. Näiden aineistojen avulla rajattiin tarkemmin kartoitettavat alueet, jotka tunnistettiin luontoarvoiltaan mahdollisesti huomionarvoisiksi. Tuotantoalueen kasvillisuus- ja luontotyyppiselvitys toteutettiin 30.–31.7. ja 1.8.2023 ja sen maastotöistä vastasi LuK Noora Metsäranta Sitowise Oy:stä ja raportoinnista FM Niilo Aro Sitowise Oy:stä. Selvityksessä kartoitettiin, esiintyykö tuotantoalueella luonnonsuojelulain (5.1.2023/9) 7 luvun 64 §:ssä mainittuja suojeltuja luontotyypppejä, vesilailla (27.5.2011/587) 2 luvun 11 §:ssä tai 3 luvun 2 §:ssä suojeltuja luontotyypppejä tai muita uhanalaisia luontotyypppejä. Tuotantoalueella esiintyvien luontotyyppien määrittelyn ja niiden uhanalaisuuden arvioinnin perustana käytettiin Suomen luontotyyppien uhanalaisuus 2018 julkaisun osia 1 ja 2 (Kontula ja Raunio 2018). Maastokartoituksissa tunnistetut huomionarvoiset kohteet kuvattiin ja rajattiin paikkatietomuotoon. Huomionarvoisten kohteiden paikkatietoaineistot lähetettiin tilaajalle.

2.2 Epävarmuustekijät

Kasvillisuuden ja luontotyyppien kartoitukseen ei liity merkittäviä epävarmuustekijöitä, sillä kartoitusajankohta oli sovelias kasvillisuuden ja biotooppien kartoittamiseen. Yksittäisten kasvilajien havaitsematta jääminen on todennäköistä, mutta luontotyyppien ja alueen yleispiirteiden perusteella pystytään riittävällä tarkkuudella määrittämään alueen luontoarvoja.

4.12.2023

3 Tulokset

3.1 Tuotantoalueen yleispiirteet

Tuotantoalue sijoittuu pohjoisboreaaliselle metsäkasvillisuusvyöhykkeelle sekä Eteläisen Peräpohjolan aapasuot -suokasvillisuusvyöhykkeelle.

Tuotantoalue on suurimmalta osalta mäntyvaltaista, ojitettua talous- tai turvekangasmetsää, jossa puusto on hyvin tasaikäistä ja myös niiden tilajakauma on erittäin tasainen. Keski- ja eteläosassa, metsälaikkujen välissä, esiintyy vaihtelevan kokoisia räme- ja nevasuoalueita. Tuotantoalueen suokuviot ovat vähän heikentyneitä tai luonnontilaisia. Alueelle sijoittuu myös muutamia kuusi- ja sekametsäkuvioita, jotka ovat keskittyneet Kutuojan läheisyyteen. Tuotantoalueen länsiosassa nämä kuusimetsät ovat korpimuuntumaa, jossa on paikoin puuston monimuotoisuuden ja lahoppuun määrän takia kuitenkin huomioitavia luontoarvoja. Tuotantoalueella sijaitsee myös muutamia lähteikköjä ja tihkupintoja sekä yksi havumetsävyöhykkeen puro, Kutuoja ja yksi havumetsävyöhykkeen latvapuro. Luoteisosassa sijaitseva lähteikkö virtaa tasaisesti pohjoiseen, aiheuttaen avosualueelle lähdevaikutusta ja pohjoisempaa lettoisuutta. Myös Pieni Nälkämävaaran länsipuoleinen lähteikkö aikaansaa lettoisuutta lähialueidensa nevapinnalle. Nämä letot ovat ainoat tuotantoalueen ravinteisemmat suot, muiden soiden ollessa karumpia.

Hankealueelle tai sen välittömään läheisyyteen ei sijoitu luonnonsuojelualueita tai Metsäkeskuksen rajaamaa erityisen tärkeää elinympäristöä. Hankealueelle ei myöskään sijoitu geologisesti arvokkaita kivikoita, moreenimuodostumia tai tuuli- ja rantakerrostumia.

3.2 Tuotantoalueen huomionarvoiset kohteet

Suurin osa tuotantoalueen huomionarvoisista kohteista on erilaisia räme- ja nevasuokuvioita, jotka ovat Pohjois-Suomessa uhanalaisuusluokitukseltaan säilyviä (LC) tai silmälläpidettäviä (NT), mutta valtakunnallisesti silmälläpidettäviä (NT) tai vaarantuneita (VU) (Kontula ja Raunio 2018). Sararämeet (VU/LC), tupasvillarämeet (NT/LC) ja saranevat (NT/LC) ovat näistä yleisimpiä alueella. Harvalukuisempina alueella esiintyy myös Pohjois-Suomessa uhanalaisia suotyyppisiä, kuten aitokorpia (EN/VU), Kutuojan ruohokorpi (VU/NT) ja erilaisia lettotyyppisiä (taulukko 1.). Alueella esiintyy myös muutamia vesistöjä ja lähteikköjä, joista erityisesti havumetsävyöhykkeen purot ja pikkujoet (VU/NT) ovat myös Pohjois-Suomessa silmälläpidettäviä, ja vesilain 3 § 2 luvun nojalla suojeltuja.

Iso Nälkämävaaran pohjoisrinteen varttuneet lehtipuuvaltaiset lehtomaiset ja tuoreet kankaat (VU/VU) on ainoa tuotantoalueelta löytyvä luontotyyppin määritelmät täyttävä metsätyyppi, vaikkakin Kutuojan varren länsipuolisen metsän kuviot ovatkin

4.12.2023

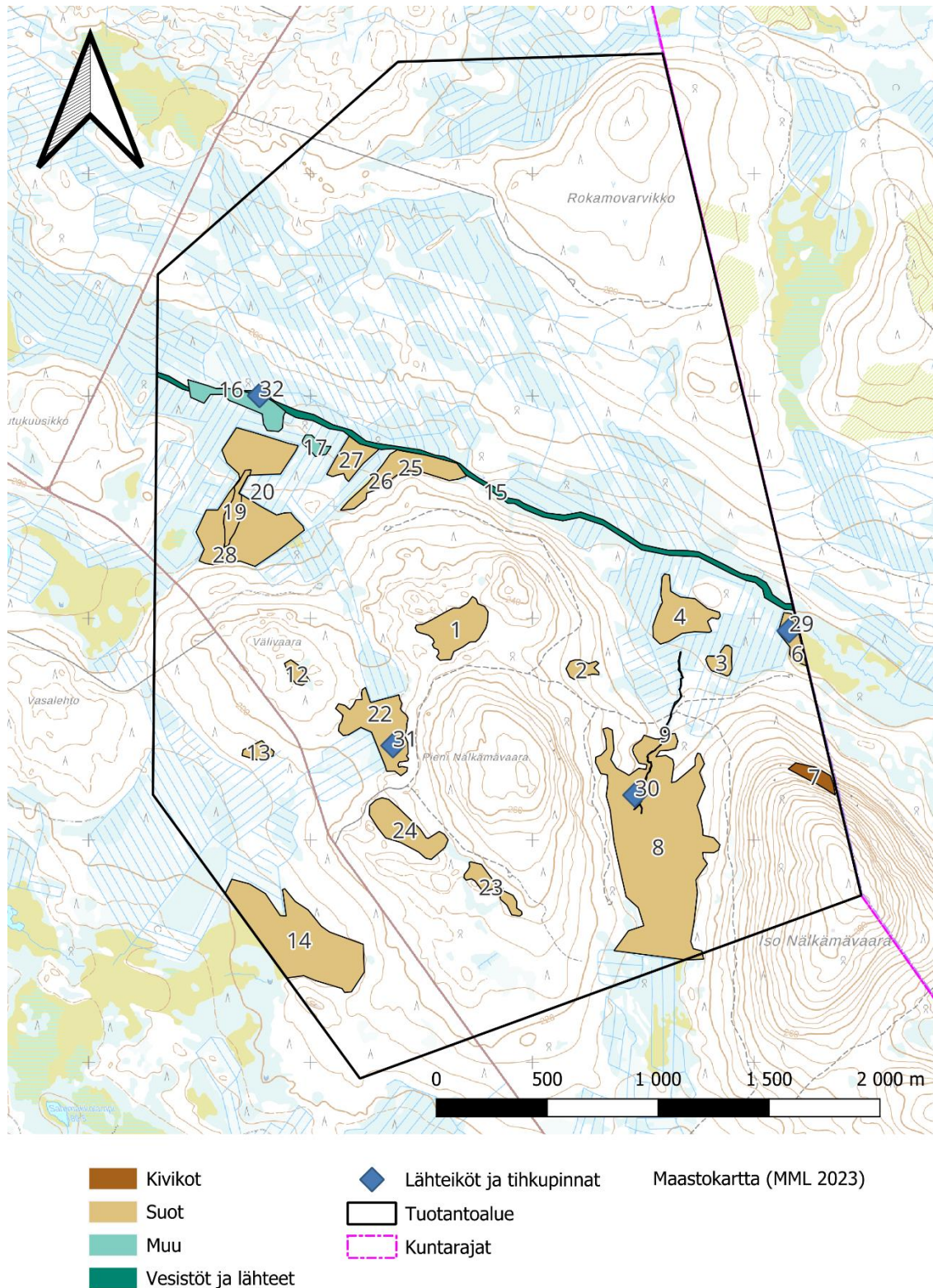
luontoarvoiltaan laadukkaita korpimuuntumia, jotka paikoin ilmentävät arvokasta lajistoa.

Aiemmin mainittu havumetsävyöhykkeen puro (Kutuojan puro, taulukko 1) on vaihtelevasti paikoin luonnontilainen ja paikoin vähän heikentynyt koko tuotantoalueelle sijoittuvalta osuudeltaan. Puro täyttää vesilain 3 luvun 2 §:n vaatimukset suurimmaksi osaksi tuotantoalueelle sijoittuvalta osuudeltaan, ja sen välittömät lähiympäristöt voisivat paikoin täyttää metsälain (12.12.1996/1093) 3 luvun 10 §:n vaatimukset erityisen tärkeästä elinympäristöstä.

Tuotantoalueen huomionarvoiset kohteet on esitetty kartalla kuvassa 2 ja kuvailtu taulukossa 1. Kohteet on numeroitu taulukoissa siten, että ne ovat yhdistettävissä taulukoita edeltäviin karttakuviin. Luontotyyppien uhanalaisuuden arviointi on toteutettu eritellen koko Suomelle ja Pohjois-Suomelle. Tässä arvioinnissa pohjoisboreaalinen metsäkasvillisuusvyöhyke sekä Eteläisen Peräpohjolan aapasuot - suokasvillisuusvyöhyke, joiden alueilla tuotantoalue sijaitsee, kuuluvat Pohjois-Suomen uhanalaisuusluokitteluun. Tästä syystä taulukossa mainitaan luontotyypeille kaksi uhanalaisuusluokkaa: valtakunnallinen ja Pohjois-Suomen luokittelun mukainen.

4.12.2023

Kuva 2. Tuotantoalueen 2023 maastoselvityksissä tunnistetut huomionarvoiset luontotyypit. Numeroinnit viittaavat taulukon 1. sarakkeeseen "Nro kartalla".

4.12.2023

Taulukko 1. Tuotantoalueen huomionarvoiset kohteet.

Nro kartalla	Nimi	Luontotyytit ja uhanalaisuus (koko Suomi/ Pohjois-Suomi)	Alueen kuvaus	Luonnontilaisuus
1	Pieni Nälkämävaaran pohjoispuolinen suo	Tupasvillarämeet (NT/LC)	Tasaisesti vuorottelevaa ruskorahkasammalmätäspinnan ja tupasvillavaltaisen välipinnan vaihtelua. Mättäillä paljon keloutuneita kuusia ja mäntyjä. Kelopuut korkeimmillaan noin 5 m korkeita. Luontotyytillä tyypillinen kasvillisuus. Pullosaraa valtalajina pienellä alueella kaakkoisreunassa.	Luonnontilainen
2	Pieni Nälkämävaaran koillispuolinen suo	Pallosararämeet (NT/LC)	~ Puolet pallosaran valtaamaa välipintaa, puolet ruskorahkasammalmätäspintaa. Puusto pääasiassa noin 8 m korkuista mäntyä. Mättäillä isovarpurämeen kasvillisuutta.	Luonnontilainen
3	Iso Nälkämävaaran pohjoispuolinen suo	Saranevat (NT/LC)	Pullosara valtalaji. Kalvakkarahkasammal ja ruskorahkasammal valtalajit reunojen pohjakerroksessa. Mättäisyys pientä, mutta nevalle melko runsasta; välipinta vallitsevaa. Ojituksen vaikutus näkyy männyn työntymisellä nevalle ja alueen asteittaisella rämeittymisellä.	Vähän heikentynyt
4	Itäisin Kutuojan eteläpuolisista soista	Sararämeet (VU/LC), saranevat (NT/LC), kalvakkarämeet (NT/LC)	Pääasiassa sararämettä. Keskusta saranevaa. Reunoilla myös tupasvillarämeen ja isovarpurämeen tyyppistä kasvillisuutta. Itäosa alueesta kalvakkarämettä. Märemmissä paikoissa tupasluikkaa. Paikoin reunoilla hieskoivu valtalajina rämeillä. Reunat saattavat olla muuntumaa, jossa kuitenkin suosammalet ja -kasvillisuus edelleen vallitsevina: heikentynyttä luonnontilaltaan.	Vähän heikentynyt, heikentynyt

4.12.2023

6	Itäreunan suo	Saranevat (NT/LC), sararämeet (VU/LC)	Jouhisaravaltainen saraneva. Etelässä hieman märempää pintaa, jolla pullosara ja mutasara valtalajeina. Läpi kulkee yhdet mönkijäurat, mutta kuluma on niin pientä, ettei vaikuta suon tilaan. Jatkuu vastaavanlaisena laajalle myös tuotantoalueen ulkopuolelle. Pohjoisosa rajauksesta sararämettä, jolla laajat saranevapinnat ja puustoiset rahkarämepinnat vuorottelevat.	Luonnontilainen
7	Iso Nälkämävaaran pohjoisrinne	Karut ja keskiravinteiset jyrkänteiden aluslohkareikot (LC/LC), varttuneet lehtipuuvaltaiset lehtomaiset ja tuoreet kankaat (VU/VU)	Ylärinteessä vanhoja kantoja; jo maatuneet. Lahopuuta kohtalaisesti. Puuston tilajakauma vaihteleva. Keskikohdilla vanhoja kuusia. Vain noin puolet koivuista tunturikoivua, ei siis mene tunturikoivikoihin. Tuoreen kankaan kasvillisuus kenttäkerroksessa ja kivien välissä. Kivikkoja peittää pääasiassa seinäsammal. Kivikkokohdissa lehtipuuvaltainen tuore kangas luonnontilaista. Kuusta alle puolet.	Luonnontilainen
8	Etelän iso suokokonaisuus	Saranevat (NT/LC), sararämeet (VU/LC), minerotrofiset lyhytkorsinevat (NT/LC), aitokorvet (EN/VU), tupasvillarämeet (NT/LC), koivuluhdat (DD)	Aitokorpea aivan reunimmaisena. Siellä rahkasammalpeite yhtenäinen. Korven puustoa harvennettu ja ei juuri erirakenteisuutta (tämä osuus vähän heikentynyttä). Vaiheittuu pohjoisessa etelään päin siirryttäessä tupasvillarämeeksi, jossa myös pallosara yleinen. Keskustaan siirryttäessä muuttuu jouhisaravaltaiseksi sararämeeksi. Puron alkuvaiheilla pienialaisesti koivuluhtaa. Suurimmalta osaa jouhisaravaltaista saranevaa, jolla harvakeen kitukasvuista mäntyä; ei kuitenkaan selkeää mätäspintaa. Märemmillä alueilla minerotrofista lyhytkorsinevaa, jolla tupasluikka valtalaji, mutta siniheinä, jouhisara ja mutasara yleisiä. Hieman mätästävät, mutta kuitenkin enemmän välipintamaiset juotit kulkevat vuorotellen rimpijuottien kanssa tällä osuudella. Rimpeä noin puolet lyhytkorsinevasta.	Luonnontilainen, vähän heikentynyt

4.12.2023

9	Eteläisen suon puro	Havumetsävyöhykkeen latvapurot (NT/LC)	Luonnontilainen puro. Tien ali kulkee putkessa. Mutkittelee luontaisesti ja runsaasti. Vesi virtaa solisten nivaa ja koskimaisesti. Paljon pieniä koskia. Vesi kirkasta, mutta tummaa. Uoman leveydessä ja syvyydessä vaihtelua. Leveys noin 30 cm-2 m ja syvyys muutamista sentteistä noin 30 cm. Pohja hiekkaa ja yksittäisiä kivenjätkäleitä. Kivet ovat vesisammalpäälysteisiä. Lahopuuta uomassa kohtalaisesti.	Luonnontilainen
12	Välivaaran isovarpuräme	Isovarpurämeet (NT/LC)	Rahkainen isovarpuräme. Suopursu ja vaivaiskoivu valtavavut. Tupasvillaa liian vähän mennäkseen tupasvillarämeisiin. Puusto matalaa, mäntyä. Paljon pieniä kelojuita pystyssä. Länsireunassa vanhan ojan tapainen sammaloitunut juotti. Lähimetsiä on harvennettu ja aivan suoalueen länsireunan vierestä kulkee voimakkaat metsäkoneen urat. Ruskorahkasammal valtalaji pohjakerroksessa.	Vähän heikentynyt
13	Välivaaran eteläpuolinen isovarpuräme	Isovarpurämeet (NT/LC)	Varvuista suopursu ja vaivaiskoivu valtalajeina. Puusto noin 6 m korkeaa mäntyä ja nuorta, keskimäärin noin 2 m korkeaa kuusta. Rahkasammaleet vallitsevat pohjakerroksessa, mutta seinäsammal myös melko yleinen. Maastossa kantoja, joten puustoa on harvennettu. Kuitenkin puusto saanut palautua melko paljon. Harvennukset vaikuttavat luonnontilaan. Vesitalous luontainen.	Vähän heikentynyt
14	Lännen suokokonaisuus	Saranevat (NT/LC), pallosararämeet (NT/LC), isovarpurämeet (NT/LC)	Länsireunalla pallosararämettä, jolla esiintyy myös runsaana rahkasara ja tupasvilla. Eteläreunalla isovarpurämettä, jolla puusto noin 8 m korkeaa, osin harvennettua. Muuten suo saranevaa, jossa pullosara valtalajina. Paikoin saranevan reunoilla jouhisara valtalaji. Märemmällä juotilla juurtosara vallitsevaa ja joukossa runsaasti myös järvikortetta. Saraneva jatkuu tuotantoalueen länsipuolelle.	Luonnontilainen

4.12.2023

15	Kutuoja	Havumetsävyöhykkeen purot ja pikkujoet (VU/NT), ruohokorvet (VU/NT), avoluhat (LC/LC)	Uomaltaan paikoin luonnontilainen ja paikoin hieman ojamaisempi puro, jonka luonnontilaa hieman heikentää useiden ojien laskeminen puroon. Vesi virtaa koskimaisesti ja nivakasti. Vettä noin 5–40 cm. Reunoilla ruohokorpea noin 10 m levyisesti molemmin puolin uomaa, idässä saraluhtaa. Uoman leveydessä ja syvyydessä vaihtelua. Mutkittellee hieman luontaisesti, ei suurta meanderointia, paitsi idän saraluhdassa, jossa uoma vaikea erottaa luhdan keskeltä. Kulkee idän luhdassa laajana vetisenä alueena. Pohja vaihtelee hiekasta, soraan, kiveen ja lohkareisiin. Kivillä vesisammalia. Leveys noin 1,5–2 m. Reunoilla paikoin tiheäpintoja. Reunan ruohokorvissa/kosteissa puronvarsilehdoissa vanhaa puustoa. Länsiosassa kauempana pohjoispuolella ruohokorpiojikkoo, jossa metsän rakenne ei yhtä edustava, kuin etelän rajatussa aitokorpiojikkossa.	Luonnontilainen, vähän heikentynyt
16 & 17	Kutuojan varren läntinen metsä	Muu	Ojitettu korpimuuntuma, jossa puuston takia kuitenkin luontoarvoja. Maastossa vanhoja kantoja. Kohtalaisesti lahoppua. Puustossa eri-ikäisyyttä ja erirakenteisuutta. Kuusia ja koivuja suunnilleen yhtä paljon. Metsäsammaleet vallitsevat maastossa, mutta kenttäkerroksessa vielä runsaasti korpilajeja. Keskeltä kulkee Kutuoja, jonka varrella tyypillistä kostean lehdon puronvarsikasvillisuutta. Kasvillisuus aitokorven ja tuoreen kankaan sekoitusta lajistollisesti. Puusto on vanhaa ja osin varttunutta. Korven ja kankaan sekoitusta: vanhan havupuuvaltaisen kankaan ja aitokorven sekoitus. Lähellä Kutuojaa ruohokorpea ja Kutuojan pohjoispuolella myös ruohokorpiojikkoo.	Heikentynyt

4.12.2023

19	Luoteinen lettoneva	Lettonevat (VU/NT), lettoraimeet (VU/VU)	Lettonevaa, jolla sirppisammalet ja rassisammal yleisiä eteläpuolisen lähteikköalueen tavoin, mutta kultasammal tulee lajistoon. Sammalia ja kurjenjalkaa lukuun ottamatta ei juuri eroa juohisaravaltaisesta saranevasta kenttäkerroksen lajistoltaan. Vesi kulkee pohjoisessa välikössä juotteina pohjois-etelä- ja lounais-koillissuuntaisesti. Lettoisuus vähenee hiljaksen pohjoiseen ja reunoille kuljettaessa.	Luonnontilainen
20	Luoteinen iso suoalue	Saranevat (NT/LC), sararaimeet (VU/LC), tupasvillaraimeet (NT/LC)	Suursaravaltainen neva. Riippasara, pullosara, jouhisara ja mutasara vaihtelevat valtalajeina. Etenkin idässä mutasara valtalaji, muutoin pullosara hyvin yleinen. Punarahkasammal melko yleinen. Paikoin mätäspintavaltaista sararaimeä, jolla ruskorahkasammal yleistä. Tätä eteläreunalla. Keskellä kulkee lettojuotti, joka on omana rajauksenaan. Pohjoisen osan itäreuna lähes välipintaista tupasvillaraimeä ja tämä suurelta osalta puutonta.	Luonnontilainen
22	Pieni Nälkämävaaran länsipuolinen suo	Saranevat, (NT/LC), minerotrofiset lyhytkorsinevat (NT/LC), rimpiletot (VU/NT), lettonevat (VU/NT), isovarparaimeet (NT/LC)	Aivan reuna-alueet isovarparaimeä. Isovarparaimeesta vaihettuu saranevaksi. Jouhisara vallitsevaa, mutta minerotrofista lyhytkorsinevaa esiintyy paikoin sen kupeessa ja märemmällä rimpisuudella <i>Scorpidium</i> -suvun sammalien vallitsemaa rimpilettoa. Lähteen lähellä jouhisaravaltaista lettonevaa. Lettoisuus ilmenee alueella vain sammaleistosta, muutoin kasvillisuus mesotrofista. Minerotrofisella lyhytkorsinevalla ei esiinny lettoisuuden ilmentäjiä.	Luonnontilainen

4.12.2023

23	Pieni Nälkämävaaran eteläpuolinen suo	Tupasvillarämeet (NT/LC), pallosararämeet (NT/LC)	Osin välipintainen ja osin mätäspintainen. Isovarpurämeen kasvillisuutta mättäillä ja välipinnalla tupasvillavaltaista välipintaa. Välipinnalla myös rahkasara yleinen. Keskiosassa pallosaravaltalaji ja näillä aloilla pallosararämettä. Alueella kaadettu joskus nuorehkoa puustoa, sillä maastossa kantoja. Puunpoistoja lukuun ottamatta luonnontilaisen kaltaista suota. Lähialueilla metsää aurattu ja ojitettu. Lähellä mennä vähän heikentyneeksi.	Luonnontilainen
24	Pieni Nälkämävaaran lounaanpuolinen suo	Pallosararämeet (NT/LC), tupasvillarämeet (NT/LC), aitokorvet (EN/VU)	Luoteen avoimemmalla alueella vaihtelevasti tupasvilla- ja pallosararämettä. Vaivaiskoivu melko yleinen, etenkin hieman mättäisemmillä kohdilla. Tupasvilla pienialaisesti valtalajina. Puusto noin 4–8 m korkeaa. Mänty valtalaji puustossa. Luoteeseen siirryttäessä aitokorpea, jossa metsäkorte ja suomuurain valtalajeina. Myös pallosara yleinen. Korven puustossa mäntyä, kuusta ja hieskoivua. Korpilahkasammal valtalajina. Puuston tilajakaumassa ja hieman ikäjakaumassa vaihtelua, mutta maastossa ei lahoppua.	Luonnontilainen
25	Kutuojan eteläpuolinen lähde ja lähdepuro	Lähteiköt (VU/LC)	Virtaa tasaisesti pohjoiseen. Puro mutkittelee luontaisesti ja sen reunoilla lähdesammalia. Saa alkunsa rinteiden kivikosta, josta virtaa solisten pohjoiseen. Puro noin 30 cm-1,5 m leveä ja siinä on suvantoleventymiä ja virtauspaikkoja.	Luonnontilainen
26	Keskimmäinen Kutuojan eteläpuolisista soista	Saranevat (NT/LC), rahkarämeet (LC/LC), sararämeet (VU/LC)	Läntinen osuus jouhisaravaltainen ja yhtenäinen saraneva. Puron lähellä rahkarämettä, joka paikoin muistuttaa isovarpurämettä vaivaiskoivun runsaan määrän takia. Puusto tällä noin 5 m korkeaa. Idässä rahkaräme ja saraneva vuorottelevina sararämeellä.	Luonnontilainen

4.12.2023

27	Läntisin Kutuojan eteläpuolisista soista	Sararämeet (VU/LC)	Osin juohisaravaltainen (avointen alueiden keskustat) ja osin vaivaiskoivuvaltainen. Ojitus todennäköisesti vaikuttanut suon tilaan, jolloin muuttunut reunoiltaan saranevasta isovarapurämeen tapaiseen suuntaan: kokonaisuudessaan nähdään sararämeenä. Osin rämettä, jossa kasvaa noin 7 m korkea puusto kuusta ja mäntyä. Rajauksen ulkopuolisilla alueilla ojat vaikuttaneet selkeästi kuivattavasti ja puusto korkeaa ja tiheää. Suoalueella vallitsee kauttaaltaan rahkasammal pohja.	Heikentynyt
28	Luoteinen lähde	Lähteiköt (VU/LC)	Syvä (noin 2,5 m), jyrkkäreunainen ja kirkasvetinen avovesialue etelässä. Se on lajistollisesti vain aivan reuna-alueiltaan ympäröivästä sararämeestä eroava, mutta purkautumisjuotin ja pohjoisten pienten vesipaljastumien ympärillä kasvillisuus eroaa selkeämmin etenkin tupassaran runsautena. Avovesialueen ala noin 4 m x 3 m. Lähteestä lähtee epäsäännöllinen, leveä, purku-uoma pohjoiseen. Sirppisammalet ja rassisammal yleisiä isolla alueella.	Luonnontilainen
29	Itäisen suon lähde	Lähteiköt (VU/LC)	Räme pinnan keskellä oleva noin 4 m x 6 m kokoinen avovesilähde. Kirkasvetinen. Reunoilla pienialaisesti lähdesammalia.	Luonnontilainen
30	Eteläisen suokokonaisuuden pohjoinen lähde	Lähteiköt (VU/LC)	Rämeen reunassa noin 4 m x 3 m kokoinen lähde, josta purkaantuu useaan osaan haarautuva juotti itään, joka ei kuitenkaan muodosta selvää uomaa. Lähteen itäiset lähialueet ovat luhtaista järvikortteen vallitsemaa soistumaa, jossa kuitenkin metsäkerrossammal yleisin pohjakerroksessa. Alueella on myös rahkasammalia ja lehvasammalia, mutta ne ovat laikuittain.	Luonnontilainen

4.12.2023

31	Pikku Nälkämävaaran länsipuolinen lähde	Lähteiköt (VU/LC)	Noin 5 m x 7 m kokoinen avolähde. Lähteen lähistön jouhisaravaltainen välipinta ilmentää lettoisuutta sammaleistossaan. Myös rimpipintainen osuus melko lähellä lähdettä lettoa. Lähdettä ympäröivät kiiltopajupuskat.	Luonnontilainen
32	Tihkupinta Kutuojan eteläreunalla	Lähteiköt (VU/LC)	Noin 10 m pitkä juottina Kutuojaan laskeva tihkupinta, jolla lehväsamalia ja kuirisammalta. Kulkee Kutuojan suuntaisesti, enimmillään noin 5 m etäisyydellä.	Luonnontilainen

3.3 Uhanalaiset ja rauhoitetut lajit

Ennen luontoselvitysten maastokäyntejä tilattiin tiedot uhanalaisista ja rauhoitetuista lajeista Suomen lajitietokeskuksesta (aineistopyyntö 10.3.2023). Tuotantoalueelta ei ollut havaintoja silmälläpidettävistä, uhanalaisista tai rauhoitetuista kasvilajeista lajitietokeskuksen aineistoissa. Vuoden 2023 maastoselvityksissä ei myöskään havaittu silmälläpidettäviä, uhanalaisia tai rauhoitettuja kasvilajeja.

4.12.2023

4 Yhteenveto

Huomionarvoisiin luontotyyppeihin on luettu ne alueella esiintyvät luontotyypit, jotka ovat uhanalaisia tai silmälläpidettäviä joko koko Suomen luokituksessa ja/tai Pohjois-Suomen luokituksessa. Tehdyn selvityksen mukaan tuotantoalueen monimuotoisuuden kannalta olennaisia alueita ovat valtakunnallisesti uhanalaisiin luontotyyppeihin lukeutuvat muutamat taulukossa 1 esitetyt suokuviot, länsi-luoteisosan lähteikkö-lähdeletto, Eteläisen suon puro, Kutuojan havumetsävyöhykkeen puro sekä Iso-Nälkämävaaran pohjoisrinteen lehtomainen kangas. Myös taulukossa 1 luetellut luonnontilaiset lähteet ovat kaikki vesilain 2 luvun 11 § nojalla suojeltuja.

Monet alueelta löydetyt suotyypit ovat valtakunnallisesti vaarantuneita (VU) tai silmälläpidettäviä (NT), mutta Pohjois-Suomessa silmälläpidettäviä (NT) tai säilyviä (LC). Pääosa tuotantoalueen huomionarvoisista luontotyypeistä on luonnontilaltaan joko luonnontilaisia tai vähän heikentyneitä.

Suurin osa tuotantoalueen huomionarvoisista luontotyypeistä on erilaisia räme- ja nevasuotyyppejä, jotka ilmentävät niille tyypillistä kasvillisuutta. Tuotantoalueen luontoarvoiltaan laadukkaammat alueet painottuvat sen keski- ja eteläosaan, ja sen pohjoisosa on lähinnä ojituksen ja metsätalouden heikentämää turvekangasta ja talousmetsää.

Uhanalaiset ja silmälläpidettävät luontotyypit suositellaan huomioitavaksi suunnittelussa.

Vuoden 2023 maastoselvityksissä ei havaittu silmälläpidettäviä, uhanalaisia tai rauhoitettuja kasvilajeja tuotantoalueelta, eikä havaintoja ole myöskään Lajitietokeskuksen aineistossa (10.3.2023).

4.12.2023

5 Lähteet

Hyvärinen, Esko; Juslén, Aino; Kemppainen, Eija; Uddström, Annika; Liukko, Ulla-Maija (toim.). Suomen lajien uhanalaisuus – Punainen kirja 2019.

Kontula, T. & Raunio, A. (toim.). 2018. Suomen luontotyyppien uhanalaisuus. Luontotyyppien punainen kirja. Suomen ympäristökeskus, Helsinki. Suomen ympäristö 5/2018. Osat 1 ja 2. 392 + 929 s.

Luonnonsuojelulaki 5.1.2023/9.

Metsälaki 12.12.1996/1093.

Suomen Lajitietokeskus, Laji.fi 2023. Aineistopyyntö jätetty: 10.3.2023.

Vesilaki 27.5.2011/587.

Ympäristöministeriö & Suomen ympäristökeskus, Helsinki. 708 s.

